

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний навчальний заклад

«Шумське професійно-технічне
училище»

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

І ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ

З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Міністерство освіти і науки України
Державний навчальний заклад
«Шумське професійно-технічне
училище»

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

навчання працівників з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності

[illegible]

Міністерство освіти і науки України
Державний навчальний заклад
«Шумське професійно-технічне
училище»

**ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ
ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**Тема 1. Законодавство України про охорону праці. Основні положення
Закону України „Про охорону праці“.**

Поняття охорони праці. Основні законодавчі акти з охорони праці: Закон України „Про охорону праці“. Кодекс законів про працю, „Про пожежну безпеку“, „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.“

Основні положення Закону України „Про охорону праці“:

Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Права працівників на охорону праці під час роботи в навчальному закладі.

Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Права працівників на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Відшкодування шкоди працівникам у разі ушкодження їх здоров'я.

Обов'язки працівників виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці. Обов'язки роботодавця щодо створення умов праці відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці.

Основні вимоги Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій.

Штрафні санкції до організацій, навчальних закладів за порушення нормативних актів з охорони праці.

Положення про службу охорони праці, основні завдання, функціональні обов'язки та права.

Повноваження і права профспілок у здійсненні контролю за дотриманням законодавства про охорону праці.

Державний нагляд за охороною праці. Органи державного нагляду за охороною праці та порядок регулювання їх діяльності.

Дисциплінарна, адміністративна, матеріальна та кримінальна відповідальність за порушення законодавчих та інших нормативних актів.

Тема 2. Законодавство України про працю.

Кодекс законів про працю України.

Закон України „Про колективні договори і угоди“. Розробка, укладення та виконання договору. Зміст розділу „Охорона праці“ у колективному договорі.

Тривалість робочого часу працівників. Заборона роботи в нічний час. Понаднормові роботи. Обмеження понаднормових робіт.

Праця жінок. Гарантії при прийнятті на роботу і заборона звільнення вагітних жінок та жінок, які мають дітей.

Праця інвалідів. Надання пільг та компенсацій, обмеження використання їх праці у нічний час та понаднормових роботах.

Праця молоді. Права неповнолітніх у правових правовідносинах.

Медичні огляди працівників.

Індивідуальні трудові спори. Органи, що розглядають трудові спори.

Порядок і строки розгляду трудових спорів.

Тема 3. Організація роботи з охорони праці. Психологія безпеки праці

Охорона праці як об'єкт управління. Структурно-функціональна схема управління охороною праці.

Організація роботи з охорони праці. Посадові інструкції, встановлення обов'язків, прав і відповідальності працівників за виконання функцій і завдань у системі управління охороною праці, а також вимог з охорони праці.

Навчання з питань охорони праці та проведення перевірки знань відповідних категорій працівників. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів.

Оперативне керівництво і координація роботи з охорони праці.

Вимоги нормативних актів з охорони праці щодо безпеки навчального процесу, виробничих процесів, обладнання, будівель і споруд.

Організація безпечного ведення робіт підвищеної небезпеки або таких, де є потреба у професійному доборі згідно з нормативно – правовими актами з охорони праці.

Прилади контролю безпечних умов праці. Світлова та звукова сигналізація. Запобіжні написи, сигнальне пофарбування. Знаки безпеки.

Пристосування людини до навколишніх умов у процесі праці (почуття, увага, пам'ять, емоції, сприймання). Роль трудового колективу в забезпеченні безпеки праці (взаємозв'язок вимог інструкцій з охорони праці з особистими інтересами працівника, необережність, її причини та боротьба з нею). Психофізичні фактори умов праці (промислова естетика, ритм і темп роботи, виробнича гімнастика, кімнати психологічного розвантаження) та їх вплив на безпеку праці. Алкоголізм і безпека праці (вплив алкоголю на основні психічні процеси, підвищена схильність до скоєння нещасного випадку)

Тема 4. Електробезпека

Статистичні відомості про стан виробничого електротравматизму.

Основні причини та шляхи зниження його рівня.

Небезпечні величини електроструму, напруги. Залежність дії електроструму на людину від тривалості дії, умов середовища, метеорологічних факторів, фізичного стану людини.

Види електричних травм.

Дія електромагнітних полів, засоби захисту від них. Правила безпеки при роботі на персональних комп'ютерах.

Заземлення та занулення електроустановок, їх захисна дія. Допустимі величини опору.

Заходи безпеки при роботі з електроінструментами, переносними світильниками тощо.

Класифікація виробничих приміщень щодо небезпеки ураження працівників електричним струмом.

Колективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках.

Порядок їх використання та зберігання. Плакати та знаки безпеки.

Порядок виконання робіт у діючих електроустановках. Організаційні та технічні заходи, інструктаж, групи електробезпеки.

Особа, відповідальна за електрогосподарство, її статус, кваліфікація, група електробезпеки, обов'язки та відповідальність.

Тема 5. Пожежна безпека

Закон України „Про пожежну безпеку”. Основні документи, що регламентують роботу по забезпеченню пожежної безпеки об'єктів.

Обов'язки керівника об'єкта та інших посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта.

Основні причини пожеж на об'єкті. Утримання території і об'єкту, джерела протипожежного водопостачання, протипожежний режим.

Основні вимоги пожежної безпеки в будівлях і навчальних приміщеннях, при експлуатації електрообладнання, опалювальних приладів при проведенні електрогазозварювальних, паяльних та інших робіт.

Основні вимоги пожежної безпеки в кабінетах, лабораторіях, архівах, складських приміщеннях, на складі зберігання хімічних речовин, в приміщеннях з масовим перебуванням людей.

Основні вимоги до шляхів евакуації, автоматичних систем пожежогасіння і автоматичної пожежної сигналізації.

Призначення та місцезнаходження на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентарю (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, бочки з водою, ящики з піском). Загальне уявлення про дренчерне та спринклерне обладнання, автоматичну пожежну сигналізацію).

Дії працівників при виявленні в приміщенні чи на території задимлення, загорання або пожежі. Порядок повідомлення про пожежу в пожежну охорону, газорятівальну чи інші аварійні служби, організація зустрічі пожежних частин чи добровільних пожежних дружин. Виключення при необхідності обладнання, комунікацій, електроустановок та вентиляції. Гасіння пожежі наявними на об'єкті засобами пожежогасіння. Евакуація людей і матеріальних цінностей.

Тема 6. Безпека дорожнього руху.

Закон України „Про дорожній рух”. Правила дорожнього руху, їх значення в забезпеченні порядку і безпеки дорожнього руху. Знаки дорожні та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху. Розмітка дорожня та її характеристика. Умови перевезення людей. Перевезення дітей. Небезпечні наслідки невиконання Правил перевезення дітей.

Тема 7. Надзвичайні ситуації. Заходи щодо попередження надзвичайних ситуацій.

Характеристика надзвичайних ситуацій .Землетруси, Урагани. Пожежі. Зсуви ґрунту. Катастрофічне затоплення як наслідок паводків, руйнування гребель водосховищ. Наслідки аварії на АЕС. Великі аварії на підприємствах, причини та наслідки. Вплив техногенних чинників на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей. Приклади великих техногенних аварій і катастроф та їх наслідки.

Організація безпеки життєдіяльності в надзвичайних ситуаціях.

Планування заходів у разі надзвичайних ситуацій на виробництві.

Підготовка керівного складу до дій у надзвичайних ситуаціях. Підготовка і створення необхідних невоєнізованих формувань.

Тема 8. Гігієна праці. Медичні огляди.

Поняття гігієни праці. Основні положення законодавчих актів, що стосуються створення безпечних умов праці та збереження здоров'я працюючих. Шкідливі фактори виробничого середовища і трудового процесу, їх гігієнічна оцінка. Атестація робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.

Особливості гігієни праці в навчальному закладі. Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Медичні огляди працівників. Професійні захворювання. Основні принципи профілактики виникнення профзахворювань.

Тема 9. Надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасного випадку.

Перша допомога. Основні принципи надання першої допомоги і правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій.

Перша допомога при кровотечі. Основні види кровотечі, їх ознаки.

Способи реанімації. Штучне дихання, непрямий масаж серця.

Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Правила надання першої допомоги потерпілим від ураження електричним струмом.

Перша допомога при ударах. Струс головного мозку. Перша допомога при вивихах та розтягненні зв'язок.

Перша допомога при пораненнях. Правила накладання пов'язок.

Перша допомога при переломах хребта та кісток тазу.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей.

Перша допомога при сонячному та тепловому ударах, при обмороженні та замерзанні. Перша допомога при непритомності.

Перша допомога при отруєннях. Отруєння газами, харчові отруєння. Симптоми отруєнь.

Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України „Про охорону праці”.
2. Закон України „Про пожежну безпеку”.
3. Збірник „Законодавство України про охорону праці”, в 4-х томах, К.: Основа.
4. Кодекс Законів про працю України.
5. Закон України „Про дорожній рух”
5. Положення про організацію роботи з охорони праці та порядок розслідування нещасних випадків у навчально-виховних закладах.
6. Збірник нормативно-правових актів України з охорони праці. Харків. 2002.
7. Є.П.Желібо. Безпека життєдіяльності. К.: „Каравела”, 2003.
8. М.В.Васильчук, Збірник нормативних документів з безпеки життєдіяльності. – К.: Основа, 2004.
9. Типове положення про навчання з питань охорони праці. (Затверджено наказом Комітету по нагляду за охороною праці України 17.02.99, №27)
10. М.П.Гандзюк, Є.П.Желібо Основи охорони праці: Підруч. для студ. вищих навч. закладів.- К.: Каравела; Львів: Новий Світ-2000, 2003.

